C/2024/6815

29.11.2024

PRIPOROČILO SVETA

z dne 21. oktobra 2024

o ekonomski, proračunski in strukturni politiki ter politiki zaposlovanja Grčije

(C/2024/6815)

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 121(2) in člena 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) 2024/1263 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2024 o učinkovitem usklajevanju ekonomskih politik in večstranskem proračunskem nadzoru ter razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 ([1]) in zlasti člena 3(3) Uredbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij ([2]) ter zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta ([3]), s katero je bil vzpostavljen Mehanizem za okrevanje in odpornost (v nadaljnjem besedilu: Mehanizem), je začela veljati 19. februarja 2021. Mehanizem državam članicam zagotavlja finančno podporo za izvajanje reform in naložb s pomočjo fiskalne spodbude, ki jo financira Unija. V skladu s prednostnimi nalogami evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik Mehanizem pripomore k doseganju gospodarskega in socialnega okrevanja ter izvajanju trajnostnih reform in naložb, predvsem tistih za spodbujanje zelenega in digitalnega prehoda ter krepitev odpornosti gospodarstev držav članic. Poleg tega prispeva h krepitvi javnih financ, spodbujanju rasti in ustvarjanja delovnih mest v srednje- in dolgoročnem obdobju, izboljševanju teritorialne kohezije v Uniji ter podpiranju nadaljnjega izvajanja evropskega stebra socialnih pravic.

(2) Cilj Uredbe (EU) 2023/435 Evropskega parlamenta in Sveta ([4]) (v nadaljnjem besedilu: uredba REPowerEU), ki je bila sprejeta 27. februarja 2023, je čim prej postopno odpraviti odvisnost Unije od uvoza ruskih fosilnih goriv. To bi pripomoglo k doseganju energetske varnosti in diverzifikaciji oskrbe Unije z energijo, hkrati pa povečalo uporabo energije iz obnovljivih virov, zmogljivosti za shranjevanje energije in energetsko učinkovitost. Grčija je v svoj

([1]) UL L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
([2]) UL L 306, 23.11.2011, str. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj.
([3]) Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost (UL L 57, 18.2.2021, str. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).
([4]) Uredba (EU) 2023/435 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. februarja 2023 o spremembi Uredbe (EU) 2021/241 glede poglavij REPowerEU v načrtih za okrevanje in odpornost ter spremembi uredb (EU) št. 1303/2013, (EU) 2021/1060 in (EU) 2021/1755 ter Direktive 2003/87/ES (UL L 63, 28.2.2023, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

nacionalni načrt za okrevanje in odpornost dodala novo poglavje REPowerEU za financiranje ključnih reform in naložb, ki bodo pomagale doseči cilje načrta REPowerEU.

(3) Komisija je 16. marca 2023 objavila sporočilo z naslovom Dolgoročna konkurenčnost EU: pogled v obdobje po letu 2030, da bi prispevala k odločitvam o politikah in ustvarila okvirne pogoje za povečanje rasti. V sporočilu je opredeljenih devet dejavnikov konkurenčnosti, ki se medsebojno krepijo. Med temi dejavniki se dostop do zasebnega kapitala, raziskave in inovacije, izobraževanje in spretnosti ter delujoč enotni trg poudarjajo kot najpomembnejše prednostne naloge politike za reforme in naložbe za reševanje sedanjih izzivov glede produktivnosti ter za krepitev dolgoročne konkurenčnosti Unije in njenih držav članic. Komisija je 14. februarja 2024 objavila sporočilo z naslovom Letno poročilo o enotnem trgu in konkurenčnosti za leto 2024. V tem sporočilu so podrobno opisane konkurenčne prednosti in izzivi evropskega enotnega trga, pri čemer se spremlja letni razvoj glede na devet dejavnikov konkurenčnosti.

(4) Komisija je 21. novembra 2023 sprejela letni pregled trajnostne rasti za leto 2024, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2024. Evropski svet je 22. marca 2024 potrdil prednostne naloge iz letnega pregleda trajnostne rasti za leto 2024 v zvezi s štirimi razsežnostmi konkurenčne trajnostnosti. Komisija je 21. novembra 2023 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela tudi poročilo o mehanizmu opozarjanja za leto 2024, v katerem je Grčijo opredelila kot eno od držav članic, ki so jih morda prizadela neravnotežja ali za katere obstaja tveganje, da bi jih ta prizadela, ter bo zanje treba opraviti poglobljeni pregled. Komisija je istega dne sprejela tudi mnenje o osnutku proračunskega načrta Grčije za leto 2024. Sprejela je tudi priporočilo za priporočilo Sveta o ekonomski politiki euroobmočja ter predlog skupnega poročila o zaposlovanju za leto 2024 z analizo izvajanja smernic za zaposlovanje in načel evropskega stebra socialnih pravic. Svet je priporočilo o ekonomski politiki euroobmočja ([5]) (v nadaljnjem besedilu: priporočilo o euroobmočju za leto 2024) sprejel 12. aprila 2024, skupno poročilo o zaposlovanju pa 11. marca 2024.

(5) 30. aprila 2024 je začel veljati novi okvir ekonomskega upravljanja Unije. Okvir vključuje novo Uredbo (EU) 2024/1263 o učinkovitem usklajevanju ekonomskih politik in večstranskem proračunskem nadzoru, spremenjeno Uredbo Sveta (ES) št. 1467/97 ([6]) o pospešitvi in razjasnitvi izvajanja postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem in spremenjeno Direktivo Sveta 2011/85/EU ([7]) o zahtevah v zvezi s proračunskimi okviri držav članic. Cilj novega okvira ekonomskega upravljanja je z reformami in naložbami spodbujati zdrave in vzdržne javne finance, trajnostno in vključujočo rast ter odpornost in preprečiti čezmerni javnofinančni primanjkljaj. Novi okvir ekonomskega upravljanja tudi spodbuja nacionalno odgovornost in je usmerjen bolj srednjeročno, hkrati pa je izvrševanje učinkovitejše in doslednejše. Vsaka država članica mora Svetu in Komisiji predložiti nacionalni srednjeročni fiskalno-strukturni načrt. Nacionalni srednjeročni fiskalno-strukturni načrt vsebuje fiskalne, reformne in naložbene zaveze države članice in zajema obdobje štirih ali petih let, odvisno od rednega trajanja zakonodajnega obdobja v zadevni državi članici. Pot gibanja očiščenih odhodkov ([8]) v nacionalnih srednjeročnih fiskalno-strukturnih načrtih mora biti skladna z zahtevami iz Uredbe (EU) 2024/1263, vključno z zahtevami, da se začne dolg sektorja država najpozneje do konca prilagoditvenega obdobja dovolj verjetno zmanjševati ali se še naprej zmanjšuje ali pa ostane na preudarni ravni pod 60 % bruto domačega proizvoda (BDP) ter da se primanjkljaj sektorja država srednjeročno zmanjša pod referenčno vrednost 3 % BDP iz Pogodbe in/ali ohranja pod to vrednostjo. Kadar se država članica zaveže ustreznemu sklopu reform in naložb v skladu z merili iz Uredbe (EU) 2024/1263, se lahko prilagoditveno obdobje podaljša za največ tri leta. V podporo pripravi teh nacionalnih srednjeročnih fiskalno-strukturnih načrtov je Komisija 21. junija 2024 objavila smernice o informacijah, ki jih morajo zagotoviti države članice v svojih nacionalnih srednjeročnih fiskalno-strukturnih načrtih in letnih poročilih o napredku. Komisija je v skladu s členoma 5 in 36 Uredbe (EU) 2024/1263 državam članicam posredovala referenčne smeri in tehnične informacije, kjer je bilo to ustrezno. Države članice morajo svoje nacionalne srednjeročne fiskalno-strukturne načrte predložiti do 20. septembra 2024, razen če se država članica in Komisija dogovorita o razumnem podaljšanju tega roka.

([5]) Priporočilo Sveta z dne 12. aprila 2024 o ekonomski politiki euroobmočja (UL C, C/2024/2807, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2807/oj).

([6]) Uredba Sveta (ES) št. 1467/97 z dne 7. julija 1997 o pospešitvi in razjasnitvi izvajanja postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem (UL L 209, 2.8.1997, str. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/oj).

([7]) Direktiva Sveta 2011/85/EU z dne 8. novembra 2011 o zahtevah v zvezi s proračunskimi okviri držav članic (UL L 306, 23.11.2011, str. 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/oj).

([8]) Očiščeni odhodki, kot so opredeljeni v členu 2, točka (2), Uredbe (EU) 2024/1263: Očiščeni odhodki pomenijo javnofinančne odhodke brez (i) odhodkov za obresti, (ii) diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov, (iii) odhodkov za programe Unije, ki so v celoti izravnani s prihodki iz skladov Unije, (iv) nacionalnih odhodkov za sofinanciranje programov, ki jih financira Unija, (v) cikličnih elementov odhodkov za denarna nadomestila za brezposelnost ter (vi) enkratnih in drugih začasnih ukrepov.

Države članice lahko v skladu z nacionalnim pravnim okvirom o osnutku svojih srednjeročnih načrtov razpravljajo z nacionalnimi parlamenti, neodvisne fiskalne institucije lahko prosijo, da izdajo mnenje, ter se lahko posvetujejo s socialnimi partnerji in drugimi nacionalnimi deležniki.

(6) Evropski semester za usklajevanje ekonomskih politik se v letu 2024 nadalje razvija v skladu z izvajanjem Mehanizma. Za izpolnjevanje prednostnih nalog politik v okviru evropskega semestra je še vedno bistveno, da se v celoti izvajajo načrti za okrevanje in odpornost, saj prispevajo k učinkoviti obravnavi vseh ali znatnega dela izzivov, opredeljenih v zadevnih specifičnih priporočilih za države, izdanih v zadnjih letih. Specifična priporočila za države iz let 2019, 2020, 2022 in 2023 ostajajo enako relevantna tudi za načrte za okrevanje in odpornost, ki so bili dopolnjeni, posodobljeni ali spremenjeni v skladu s členi 14, 18 in 21 Uredbe (EU) 2021/241.

(7) Grčija je 27. aprila 2021 Komisiji predložila nacionalni načrt za okrevanje in odpornost v skladu s členom 18(1) Uredbe (EU) 2021/241. Komisija je na podlagi člena 19 Uredbe (EU) 2021/241 in v skladu s smernicami za ocenjevanje iz Priloge V k navedeni uredbi ocenila ustreznost, uspešnost, učinkovitost in skladnost načrta za okrevanje in odpornost. Svet je 13. julija 2021 sprejel Izvedbeni sklep o odobritvi ocene načrta za okrevanje in odpornost za Grčijo ([9]), ki je bil spremenjen 8. decembra 2023 na podlagi člena 18(2) Uredbe (EU) 2021/241 zaradi posodobitve najvišjega finančnega prispevka za nepovratno finančno podporo in vključitve poglavja REPowerEU ([10]). Izplačilo obrokov je pogojeno s sprejetjem sklepa Komisije v skladu s členom 24(5) Uredbe (EU) 2021/241, ki ugotavlja, da je Grčija zadovoljivo izpolnila ustrezne mejnike in cilje, določene v Izvedbenem sklepu Sveta. Zadovoljiva izpolnitev temelji na predpostavki, da doseženi predhodni mejniki in cilji niso bili izničeni.

(8) Grčija je 30. aprila 2024 predložila nacionalni reformni program za leto 2024 in program stabilnosti za leto 2024 v skladu s členom 4(1) Uredbe (ES) št. 1466/97 ([11]). V skladu s členom 27 Uredbe (EU) 2021/241 nacionalni reformni program za leto 2024 odraža tudi polletno poročanje Grčije o napredku pri uresničevanju načrta za okrevanje in odpornost.

(9) Komisija je 19. junija 2024 objavila poročilo o državi za Grčijo za leto 2024. V njem je ocenila napredek Grčije pri izvajanju zadevnih specifičnih priporočil za državo, ki jih je Svet sprejel med letoma 2019 in 2023, ter izvajanje načrta za okrevanje in odpornost v Grčiji. Na podlagi te analize so bile v poročilu o državi opredeljene vrzeli v zvezi z izzivi, ki jih načrt za okrevanje in odpornost ne obravnava ali jih obravnava le delno, kot tudi novimi in nastajajočimi izzivi. V njem je bil ocenjen tudi napredek Grčije pri izvajanju evropskega stebra socialnih pravic, pa tudi pri doseganju krovnih ciljev Unije glede zaposlovanja, spretnosti in zmanjševanja revščine ter ciljev trajnostnega razvoja Združenih narodov.

(10) Komisija je za Grčijo opravila poglobljeni pregled v skladu s členom 5 Uredbe (EU) št. 1176/2011. Glavne ugotovitve ocene makroekonomskih ranljivosti za Grčijo, ki so jo pripravile službe Komisije za namene navedene uredbe, so bile objavljene aprila 2024. Komisija je 19. junija 2024 ugotovila, da v Grčiji obstajajo makroekonomska neravnotežja, potem ko je bil v letu 2023 ugotovljen obstoj čezmernih neravnotežij. Grčija se zlasti sooča z ranljivostmi, povezanimi z visokim javnim dolgom in velikim obsegom nedonosnih posojil v razmerah visoke brezposelnosti, ki so še vedno relevantne, vendar so se izrazito zmanjšale in naj bi se še naprej zmanjševale. Vendar pa zunanji položaj ostaja šibek. Dolg sektorja država kot odstotek BDP se je še naprej zmanjševal, in čeprav je bil v letu 2023 še vedno visok in je znašal skoraj 162 %, se kratkoročna tveganja za vzdržnost dolga zdijo nizka. Nominalna rast BDP je bila glavni dejavnik hitrega zmanjševanja deleža javnega dolga v BDP v zadnjih letih, pričakovano nadaljnje izboljšanje fiskalnega salda pa naj bi zagotovilo, da se bo še naprej zmanjševal. Primanjkljaj na tekočem računu, ki se je v letih od 2020 do 2022 izrazito povečal, se je v letu 2023 znatno zmanjšal, vendar ostaja visok zaradi večjega domačega povpraševanja. Letos in naslednje leto se pričakuje le rahlo izboljšanje tekočega računa, saj naj bi močna rast naložb po napovedih ohranila visok uvoz. Zaradi visoke nominalne rasti BDP se je lani prav tako izboljšalo zelo negativno neto stanje mednarodnih naložb kot odstotek BDP, vendar je še vedno najšibkejše

([9]) ST 10152/21 INIT; ST 10152/21 ADD 1.

([10]) Izvedbeni sklep Sveta z dne 8. decembra 2023 o spremembi Izvedbenega sklepa z dne 13. julija 2021 o odobritvi ocene načrta za okrevanje in odpornost za Grčijo (ST 15831/23 INIT; ST 15831/23 ADD 1).

([11]) Uredba Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik (UL L 209, 2.8.1997, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1466/oj).

v Uniji. Nedonosna posojila so se v zadnjih letih močno zmanjšala in so se v letu 2023 še naprej zmanjševala, vendar je prestrukturiranje nedonosnih posojil zunaj bančnega sektorja še vedno počasno, zato ta posojila še naprej negativno vplivajo na gospodarstvo. Zaposlenost se je povečala, brezposelnost pa se je še zmanjšala, vendar je še vedno razmeroma visoka. Leta trajnih ukrepov politike in obsežnih strukturnih reform so jasno prispevala k zmanjšanju ugotovljenih ranljivosti. Ohranjanje preudarne fiskalne naravnanosti in nadaljnje pravočasno izvajanje načrta za okrevanje in odpornost ostajata ključna za izboljšanje konkurenčnosti in zagotovitev ponovnega uravnoteženja gospodarstva, vključno z zunanjim položajem.

(11) Na podlagi podatkov, ki jih je potrdil Eurostat, se je primanjkljaj sektorja država v Grčiji zmanjšal z 2,5 % BDP v letu 2022 na 1,6 % v letu 2023, dolg sektorja država pa se je zmanjšal s 172,7 % BDP konec leta 2022 na 161,9 % konec leta 2023.

(12) Svet je 12. julija 2022 Grčiji priporočil ([12]), naj v letu 2023 ukrepa, da bi zagotovila preudarno fiskalno politiko, predvsem z omejitvijo rasti nacionalno financiranih tekočih primarnih odhodkov pod srednjeročno potencialno rast BDP ([13]), ob upoštevanju nadaljnje začasne in ciljno usmerjene podpore gospodinjstvom in podjetjem, ki so najbolj ranljiva za povišanja cen energije, ter ljudem, ki bežijo iz Ukrajine. Obenem ji je priporočil, naj trenutno porabo prilagodi spreminjajočim se razmeram. Grčiji je bilo priporočeno tudi, naj razširi javne naložbe za zeleni in digitalni prehod ter energetsko varnost, ob upoštevanju pobude REPowerEU, med drugim tudi z uporabo Mehanizma in drugih skladov Unije. Po ocenah Komisije je bila fiskalna naravnanost ([14]) v letu 2023 v razmerah visoke inflacije ekspanzivna in je znašala 0,5 % BDP. Rast nacionalno financiranih tekočih primarnih odhodkov (brez diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov) je imela v letu 2023 restriktiven učinek na fiskalno naravnanost v višini 0,6 % BDP in je bila v skladu s priporočilom Sveta z dne 12. julija 2022. Restriktivni učinek nacionalno financiranih tekočih primarnih odhodkov je bil posledica zmanjšanja stroškov podpornih ukrepov (ciljno usmerjenih in tistih, ki niso ciljno usmerjeni) za 2,7 % BDP za gospodinjstva in podjetja zaradi zvišanja cen energije. Glavni dejavniki rasti nacionalno financiranih tekočih primarnih odhodkov (brez diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov) so bili socialni transferji, vključno s pokojninami. Odhodki, ki se financirajo z nepovratnimi sredstvi iz Mehanizma in drugih skladov Unije, so v letu 2023 znašali 2,5 % BDP. Nacionalno financirane naložbe so v letu 2023 znašale 2,6 % BDP, kar pomeni povečanje za 0,2 odstotne točke v primerjavi z letom 2022. Grčija je dodatne naložbe financirala iz Mehanizma in drugih skladov Unije. Financirala je javne naložbe za zeleni in digitalni prehod ter energetsko varnost, kot sta podpora uvajanju novih obnovljivih virov energije v elektroenergetsko omrežje, kar se olajša z nadgradnjo infrastrukture za prenos, in zagotavljanje finančne pomoči malim in srednjim podjetjem, da se jim omogoči privzemanje digitalnih rešitev. Te javne naložbe se financirajo iz Mehanizma in drugih skladov Unije.

(13) Makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske projekcije, v programu stabilnosti za leto 2024 predvideva realno rast BDP v višini 2,5 % v letu 2024 in 2,6 % v letu 2025, inflacija, merjena s harmoniziranim indeksom cen življenjskih potrebščin (HICP), pa naj bi znašala 2,6 % v letu 2024 in 2,0 % v letu 2025. Primanjkljaj sektorja država naj bi se v letu 2024 zmanjšal na 1,2 % BDP in v letu 2025 na 0,9 % BDP, medtem ko naj bi se dolg sektorja država kot odstotek BDP do konca leta 2024 zmanjšal na 152,7 %, do konca leta 2025 pa na 146,3 %. Program stabilnosti za leto 2024 ne vključuje proračunskih projekcij po letu 2025.

(14) Glede na pomladansko napoved Komisije 2024 naj bi realni BDP zrasel za 2,2 % v letu 2024 in za 2,3 % v letu 2025, inflacija, merjena s HICP, pa naj bi znašala 2,8 % v letu 2024 in 2,1 % v letu 2025.

([12]) Priporočilo Sveta z dne 12. julija 2022 v zvezi z nacionalnim reformnim programom Grčije za leto 2022 in mnenje Sveta o programu stabilnosti Grčije za leto 2022 (UL C 334, 1.9.2022, str. 60).

([13]) Glede na pomladansko napoved Komisije 2024 je srednjeročna rast potencialnega proizvoda Grčije v letu 2023 na podlagi 10-letne povprečne realne stopnje potencialne rasti in deflatorja BDP za leto 2023 nominalno ocenjena na 4,5 %.

([14]) Fiskalna naravnanost je opredeljena kot merilo spremembe osnovnega proračunskega položaja sektorja država na letni ravni. Cilj te naravnanosti je oceniti gospodarsko spodbudo, ki izhaja iz fiskalnih politik, tako tistih, ki se financirajo na nacionalni ravni, kot tistih, ki se financirajo iz proračuna Unije. Fiskalna naravnanost se meri kot razlika med (i) srednjeročno potencialno rastjo in (ii) spremembo primarnih odhodkov brez diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov (in brez začasnih izrednih ukrepov, povezanih s krizo zaradi COVID-19), vključno z odhodki, ki se financirajo z nepovratno podporo (nepovratnimi sredstvi) v okviru Mehanizma in drugih skladov Unije.

(15) V pomladanski napovedi Komisije 2024 je predviden primanjkljaj sektorja država v višini 1,2 % BDP v letu 2024, medtem ko naj bi se dolg sektorja država kot odstotek BDP do konca leta 2024 zmanjšal na 153,9 %. Zmanjšanje primanjkljaja v letu 2024 odraža predvsem umirjeno rast socialnih prejemkov in nadomestil v primerjavi z rastjo prihodkov. Glede na ocene Komisije naj bi bila fiskalna naravnanost v letu 2024 ekspanzivna in naj bi znašala 0,3 % BDP.

(16) Glede na pomladansko napoved Komisije 2024 naj bi se z nepovratno podporo (nepovratnimi sredstvi) iz Mehanizma v letu 2024 financirali odhodki v višini 1,5 % BDP v primerjavi z 1,0 % BDP v letu 2023. Odhodki, financirani z nepovratnimi sredstvi iz Mehanizma, bodo omogočili visokokakovostne naložbe in reforme za povečanje produktivnosti brez neposrednega učinka na saldo ali dolg sektorja država v Grčiji. Glede na pomladansko napoved Komisije 2024 naj bi bili s posojili iz Mehanizma v letih 2023 in 2024 podprti odhodki v višini manj kot 0,1 % BDP.

(17) Svet je 14. julija 2023 Grčiji priporočil ([15]), naj zagotovi preudarno fiskalno politiko, zlasti z omejitvijo nominalnega povečanja nacionalno financiranih neto primarnih odhodkov ([16]) v letu 2024 na največ 2,6 %. Države članice so bile pozvane, naj pri izvrševanju svojih proračunov za leto 2023 in pripravi osnutkov proračunskih načrtov za leto 2024 upoštevajo, da bo Komisija na podlagi podatkov o realizaciji za leto 2023 Svetu predlagala začetek postopkov v zvezi s čezmernim primanjkljajem, ki temeljijo na primanjkljaju. Glede na pomladansko napoved Komisije 2024 naj bi se nacionalno financirani očiščeni primarni odhodki Grčije v letu 2024 povečali za 1,8 % ([17]), kar je pod priporočeno najvišjo stopnjo rasti. To je skladno s priporočilom Sveta.

(18) Poleg tega je Svet Grčiji priporočil, naj ukrepa tako, da v letih 2023 in 2024 čim prej postopoma odpravi veljavne izredne energetske podporne ukrepe ter pri tem uporabi s tem povezane prihranke za zmanjšanje javnofinančnega primanjkljaja. Svet je Grčiji nadalje priporočil, naj, če bodo zaradi ponovnih zvišanj cen energije potrebni novi ali nadaljnji podporni ukrepi, zagotovi, da bodo ti usmerjeni v zaščito ranljivih gospodinjstev in podjetij, da bodo fiskalno vzdržni in da bodo ohranili spodbude za varčevanje z energijo. Glede na pomladansko napoved Komisije 2024 so neto proračunski stroški ([18]) izrednih energetskih podpornih ukrepov ocenjeni na 0,0 % BDP v letu 2023, v letu 2024 pa naj bi znašali 0,1 % ter v letu 2025 0,1 %. Zlasti se predvideva, da bosta povečanje dodatka za ogrevanje in vračilo posebne dajatve na dizelsko gorivo kmetom ostala v veljavi tudi v letih 2024 in 2025, čeprav z manjšim učinkom ([19]). Izredni energetski podporni ukrepi so bili v letih 2023 in 2024 postopoma odpravljeni. To je skladno s priporočilom Sveta.

(19) Svet je Grčiji poleg tega priporočil, naj ohrani nacionalno financirane javne naložbe in zagotovi učinkovito črpanje nepovratnih sredstev iz Mehanizma in drugih skladov Unije, zlasti za spodbujanje zelenega in digitalnega prehoda. Glede na pomladansko napoved Komisije 2024 naj bi se nacionalno financirane javne naložbe z 2,6 % BDP v letu 2023 zmanjšale na 2,4 % BDP v letu 2024. To je posledica časovnega razporeda programskih obdobij strukturnih skladov Unije. Zlasti se predpostavlja, da bo stopnja sofinanciranja Unije za naložbe v okviru novega programa višja od stopnje sofinanciranja naložb v prejšnjem programskem obdobju. To vodi v zmanjšanje sofinanciranih nacionalnih odhodkov za naložbe. Zmanjšanje naložb ni glavni razlog za fiskalno prilagoditev v letu 2024. Ob upoštevanju teh dodatnih dejavnikov se za javne naložbe v letu 2024 ocenjuje, da so skladne s priporočilom Sveta. Javnofinančni odhodki, ki se financirajo s prihodki iz skladov Unije, vključno z nepovratnimi sredstvi iz Mehanizma, pa naj bi se v letu 2023 povečali z 2,5 % BDP na 3,4 % BDP v letu 2024.

(20) Na podlagi ukrepov politike, znanih na presečni datum napovedi, in ob predpostavki nespremenjene politike pomladanska napoved Komisije 2024 v letu 2025 predvideva javnofinančni primanjkljaj v višini 0,8 % BDP. Zmanjšanje primanjkljaja v letu 2025 odraža predvsem zmanjšanje odhodkov za obresti in umirjeno rast plač

([15]) Priporočilo Sveta z dne 14. julija 2023 v zvezi z nacionalnim reformnim programom Grčije za leto 2023 in mnenje Sveta o programu stabilnosti Grčije za leto 2023 (UL C 312, 1.9.2023, str. 67).

([16]) Očiščeni primarni odhodki so opredeljeni kot nacionalno financirani odhodki brez (i) diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov, (ii) odhodkov za obresti, (iii) odhodkov za ciklično brezposelnost ter (iv) enkratnih in drugih začasnih ukrepov.

([17]) Pri tem se upoštevajo enkratni ukrepi v višini 0,1 % BDP v letu 2024 v zvezi z odhodki za ublažitev posledic naravnih nesreč (pa tudi 0,2 % BDP v letu 2023, prav tako v zvezi z odhodki po naravnih nesrečah). Svet je 14. julija 2023 opozoril tudi na uničujoče poplave, ki so maja 2023 prizadele Italijo, in se dogovoril, da se bodo stroški neposredne izredne podpore v zvezi s temi poplavami upoštevali pri poznejših ocenah skladnosti in se bodo načeloma šteli za enkratne in začasne ukrepe. Podoben pristop je bil uporabljen v zvezi s poplavami v Grčiji.

([18]) Številka predstavlja raven letnih proračunskih stroškov navedenih ukrepov, vključno s prihodki in odhodki ter, kadar je ustrezno, brez prihodkov od davkov na nepričakovane dobičke dobaviteljev energije.

([19]) Za ukrepe, ki naj bi glede na to, kar je navedla Grčija, ostali v veljavi do konca leta 2024, se v pomladanski napovedi Komisije 2024 načeloma predpostavlja, da bodo imeli proračunski učinek tudi v letu 2025.

v javnem sektorju. Dolg sektorja država kot odstotek BDP naj bi se do konca leta 2025 zmanjšal na 149,3 %. Zmanjšanje dolga sektorja država kot odstotek BDP v letu 2025 odraža predvsem naraščajoči primarni presežek in nominalno rast BDP ter prilagoditve stanj in tokov. Preudarna fiskalna politika bi morala prispevati tudi h krepitvi zunanjega položaja.

(21) Na podlagi dobrih praks in reform, izvedenih v okviru načrta za okrevanje in odpornost, vključno z novo reformo, katere cilj je nadaljnja okrepitev prizadevanj Grčije za boj proti davčnim utajam, je še vedno mogoče dodatno okrepiti okvir davčne politike, da bi Grčiji omogočili, da privabi več naložb in s tem zmanjša naložbeno vrzel, ki je še vedno velika. Zlasti z uvedbo širšega sistema vnaprejšnjih davčnih stališč v skladu z dobrimi praksami Unije bi davkoplačevalci lahko pregledno razlagali veljavno davčno zakonodajo, s čimer bi vlagateljem zagotovili večjo pravno varnost. Poleg tega bi lahko okrepitev prizadevanj za povečanje zmogljivosti neodvisnega organa za javne prihodke pripomogla k nadaljnjemu izboljšanju izpolnjevanja davčnih obveznosti.

(22) Grčija je še naprej sprejemala ukrepe za posodobitev svoje javne uprave, vendar je njeno učinkovitost mogoče še povečati. Velikost in stroški grške javne uprave so po znatni prilagoditvi po letu 2010 na splošno usklajeni s povprečjem Unije. Stroški plač v javnem sektorju v Grčiji so v letu 2023 ostali stabilni in so znašali 10,8 % BDP, kar je nekoliko nad povprečjem Unije (10,2 % BDP). Prilagoditev nadomestil, tudi za vodstvene položaje, ki je začela veljati v začetku leta 2024, je bila skladna z enotno plačno lestvico, saj se je uporabljala v celotni javni upravi. Za ohranitev teh dosežkov v prihodnosti bo ključnega pomena: zagotavljanje nadaljnje uporabe enotne plačne lestvice ob ohranjanju trenutnega števila zaposlenih z nadaljnjo uporabo pravila „eden noter, eden ven“ za stalne uslužbence in ohranjanje zgornje meje za začasne uslužbence, uvedene leta 2022. Načrt za okrevanje in odpornost vsebuje ukrepe za izboljšanje učinkovitosti javne uprave, vključno z vzpostavitvijo okvira upravljanja na več ravneh, ki je bil sprejet leta 2023. Za uresničitev pričakovanih izboljšav pri usklajevanju med centralno, regionalno in lokalno ravnjo naj bi ta okvir, vključno s predvidenimi strukturami upravljanja in informacijskim sistemom, začel v celoti delovati v letu 2024.

(23) Načrt za okrevanje in odpornost v skladu s členom 19(3), točka (b), Uredbe (EU) 2021/241 in merilom 2.2 iz Priloge V k navedeni uredbi vključuje obsežen nabor reform in naložb, ki se vzajemno krepijo in ki jih je treba izvesti do leta 2026. Te reforme in naložbe naj bi prispevale k učinkoviti obravnavi vseh ali znatnega dela izzivov, opredeljenih v zadevnih specifičnih priporočilih za državo. Glede na kratek časovni okvir je hitro nadaljevanje učinkovitega izvajanja načrta reform in naložb, vključno s poglavjem REPowerEU, bistveno, da bi Grčija z zelenim in digitalnim prehodom ter ob hkratnem zagotavljanju socialne pravičnosti povečala svojo dolgoročno konkurenčnost. Za izpolnitev zavez iz načrta za okrevanje in odpornost do avgusta 2026 je bistveno, da Grčija nadaljuje izvajanje reform in pospeši naložbe, tako da odpravi zadevne izzive, hkrati pa zagotovi močno upravno zmogljivost. Grški organi so sprejeli ukrepe za izboljšanje izvajanja in povečanje upravne zmogljivosti, načrt za okrevanje in odpornost pa vsebuje dodatne posebne ukrepe, ki naj bi pripomogli k doseganju navedenega cilja. Posebni izzivi za Grčijo vključujejo: (i) dolgotrajne pravdne postopke za obravnavo pravnih zahtevkov zoper postopke javnega naročanja, pri katerih bi lahko prišlo do zamud pri načrtovanem datumu zaključka naložb po avgustu 2026; (ii) počasen prenos lastninskih pravic in (iii) šibko usklajevanje, zlasti v zvezi z naložbami in reformami, ki zajemajo področja politike, ki presegajo pristojnosti enega samega ministrstva. Sistematično vključevanje lokalnih in regionalnih organov, socialnih partnerjev, civilne družbe in drugih ustreznih deležnikov ostaja pomembno, da se zagotovi široko prevzemanje odgovornosti za uspešno izvajanje načrta za okrevanje in odpornost.

(24) Grčija mora v skladu s členom 18 Uredbe (EU) 2021/1060 Evropskega parlamenta in Sveta ([20]) v okviru vmesnega pregleda programov kohezijske politike do marca 2025 pregledati svoj program, ki ga podpirajo Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR), Evropski socialni sklad plus (ESS+), Kohezijski sklad in Sklad za pravični prehod (SPP), pri čemer mora med drugim upoštevati izzive, opredeljene v specifičnih priporočilih za državo, sprejetih v letu 2024, ter svoj nacionalni energetski in podnebni načrt. Ta pregled je podlaga za dokončno dodelitev sredstev Unije, vključenih v vsak program. Grčija je dosegla napredek pri izvajanju programov kohezijske politike in evropskega stebra socialnih pravic, vendar izzivi ostajajo. Grčija še naprej beleži počasno rast v bolj obrobnih regijah in velike

([20]) Uredba (EU) 2021/1060 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o določitvi skupnih določb o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu plus, Kohezijskem skladu, Skladu za pravični prehod in Evropskem skladu za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo ter finančnih pravil zanje in za Sklad za azil, migracije in vključevanje, Sklad za notranjo varnost in Instrument za finančno podporo za upravljanje meja in vizumsko politiko (UL L 231, 30.6.2021, str. 159, http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

razlike med mestnimi in nemestnimi območji. Ključnega pomena sta pospešitev izvajanja programov kohezijske politike in krepitev upravne zmogljivosti na nacionalni in regionalni ravni. Prednostne naloge, dogovorjene v programih, so še vedno relevantne. Za povečanje konkurenčnosti so bistvenega pomena zlasti ukrepi, ki izboljšujejo zmogljivost podjetij za inovacije in se osredotočajo na ciljno usmerjeno podporo podjetjem. V okviru zelenega prehoda so potrebne naložbe v ravnanje z odpadki, da bi dosegli cilje recikliranja in zmanjšali odlaganje odpadkov na odlagališčih. Bistveno je celovito izboljšati gospodarjenje z vodami, kar zajema gospodarjenje z vodo in odpadno vodo, energijsko predelavo, digitalizacijo, ponovno uporabo vode, deževnico in trajnostno razsoljevanje na podlagi obnovljivih virov energije. Energijski prehod zahteva večji delež energije iz obnovljivih virov, rešitve za shranjevanje in večjo energetsko učinkovitost ter odpravljanje energetske revščine. Povečanje deleža čistega mestnega prometa je ključno tudi za doseganje ogljične nevtralnosti. V okviru programov kohezijske politike bi bilo treba na podlagi celovite strategije še naprej vlagati v spretnosti, izvajati jamstvo za otroke, spodbujati kakovostne in cenovno dostopne storitve dolgotrajne oskrbe in socialna stanovanja ter krepiti aktivacijo na trgu dela in socialno vključevanje marginaliziranih skupnosti, kot so Romi in osebe z migrantskim ozadjem. V okviru vmesnega pregleda programov kohezijske politike je treba dodatno pozornost nameniti preprečevanju tveganj, povezanih s podnebnimi spremembami, in pripravljenosti nanje. Grčija bi lahko izkoristila tudi platformo za strateške tehnologije za Evropo, vzpostavljeno z Uredbo (EU) 2024/795 Evropskega parlamenta in Sveta ([21]), da bi podprla svojo industrijsko preobrazbo, zlasti proizvodnjo in shranjevanje čiste energije, zeleni ladijski promet in biotehnologijo ter razvoj zelenih in digitalnih spretnosti.

(25) Poleg gospodarskih in socialnih izzivov, obravnavanih z načrtom za okrevanje in odpornost ter drugimi skladi Unije, se Grčija sooča z več dodatnimi izzivi, povezanimi z gospodarsko rastjo, regulativnim okvirom in izpopolnjevanjem delovne sile, ki bi lahko, če bi se odpravili, izboljšali konkurenčnost Grčije. Čeprav se stopnja delovne aktivnosti povečuje, je med najnižjimi v Uniji, dostop do trga dela pa ostaja izziv zlasti za ženske in mlade. Kar zadeva izobraževanje, je Grčija v zadnjih letih sprejela ukrepe za revizijo učnih načrtov, tudi v okviru načrta za okrevanje in odpornost, ter vanje vključila nekatere učne programe o mehkih in digitalnih spretnostih. Vendar ostaja uspešnost pri temeljnih spretnostih še posebej nizka, kar ogroža rezultate na trgu dela, produktivnost in konkurenčnost. To kažejo rezultati uspešnosti 15-letnih učencev na področju matematike, branja in naravoslovja, ki se od leta 2012 močno poslabšujejo in so v skladu z najnovejšim Programom OECD za mednarodno primerjavo dosežkov učencev med najnižjimi v Uniji. Velik in naraščajoč delež manj uspešnih učencev, tudi tistih, ki prihajajo iz privilegiranih okolij, in majhen delež najuspešnejših učencev kažeta na strukturne izzive v zvezi s kakovostjo in pravičnostjo izobraževalnega sistema. Grčija je po podatkih Eurostata iz leta 2019 tudi na zadnjem mestu med državami članicami, kar zadeva udeležbo v predšolski vzgoji za otroke, starejše od treh let, in nekje na sredini med državami članicami, kar zadeva formalno otroško varstvo za otroke, mlajše od treh let, s stopnjo udeležbe v višini 29,6 % (na podlagi podatkov za leto 2023). Za predšolsko vzgojo in otroško varstvo je bilo ugotovljeno, da pozitivno vplivata na poznejše rezultate izobraževanja. Izzivi, ki spodkopavajo rezultate izobraževanja v Grčiji, so lahko povezani z: (i) nezadostnim financiranjem izobraževalnega sistema; (ii) premajhnim poudarkom na metodah poučevanja in učenja, ki temeljijo na kompetencah, z močnim poudarkom na podjetniških, mehkih in prečnih spretnostih; (iii) nizkimi ravnmi avtonomije šol in (iv) nezadostnim napredkom pri uvajanju sistematičnega ocenjevanja učiteljev.

(26) Izboljšanje storitev za javnost ter povečanje gospodarske, fiskalne in podnebne vzdržnosti ostajata pomembni prednostni nalogi. V zvezi s tem je mogoče še izboljšati upravljanje državnih sredstev, tudi s posodobitvijo podjetij v državni lasti in razvojem javnih nepremičnin. V nekaterih podjetjih v državni lasti so bile uspešno izvedene nekatere reforme, ki so prispevale k povečanju operativne prožnosti in poslovne avtonomije, krepitvi njihovih zmogljivosti notranjega upravljanja ter izboljšanju njihovih politik in postopkov javnega naročanja, prejemkov in zaposlovanja. Ponavljanje takih praks bi koristilo tudi drugim podjetjem v državni lasti, da bi zagotovili večjo vrednost tako za družbo kot za gospodarstvo. Grška družba za upravljanje premoženja in deležev ter njene hčerinske družbe imajo osrednjo vlogo pri upravljanju takih državnih sredstev. Razmišlja se o tem, kako dodatno izboljšati učinkovitost in uspešnost navedene družbe, na primer s povečanjem njene organizacijske in funkcionalne zmogljivosti ter s krepitvijo njene operativne neodvisnosti in internega strokovnega znanja o naložbah.

([21]) Uredba (EU) 2024/795 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. februarja 2024 o vzpostavitvi platforme za strateške tehnologije za Evropo (platforma STEP) in spremembi Direktive 2003/87/ES ter uredb (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 in (EU) 2021/241 (UL L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

(27) Počasno izdajanje okoljskih dovoljenj, med drugim zaradi regulativnih vrzeli, še naprej ovira naložbe na centralni in regionalni ravni. Izdajanje okoljskih dovoljenj je sestavni del celotnega postopka izdaje dovoljenj za vse vrste naložb, postopek za pridobitev okoljskega dovoljenja pa je zapleten in dolgotrajen. Zlasti še vedno ni okoljske klasifikacije za obnovljive vire energije ali pogojev, ki bi določali, v katerih okoliščinah se lahko izda dovoljenje za industrijske dejavnosti z omejenim vplivom na okolje. Določiti je treba tudi merila za primere, ki zahtevajo poenostavljen postopek izdaje dovoljenj zaradi nebistvenih sprememb. Dokler ne bodo sprejeti regulativni akti ki bodo omogočili obravnavo teh vprašanj, tudi predhodno uvedene zakonodajne izboljšave, na podlagi katerih bi se okoljska dovoljena izdajala ob upoštevanju racionalnejših meril, temelječih na tveganju, ne bodo imele nikakršnega učinka. Sprejetje teh predlaganih regulativnih aktov bi lahko pomembno vplivalo na čas in kakovost presoje vplivov na okolje za nova ali spremenjena/obnovljena dovoljenja za zadevne naložbe. Poleg tega zadevni register kljub dokončanju regulativnega okvira za delovanje okoljskih ocenjevalcev iz zasebnega sektorja ostaja neizkoriščen in sistem še ni vzpostavljen. Dokončanje regulativnega okvira s sprejetjem manjkajoče sekundarne zakonodaje in operacionalizacijo sistema certificiranih zasebnih okoljskih ocenjevalcev bi pripomoglo h krepitvi grškega poslovnega okolja, saj naj bi se s tem zmanjšala ozka grla v postopku izdajanja okoljskih dovoljenj in povečalo zaupanje vlagateljev. Pričakuje se, da bodo zgoraj navedeni ukrepi politike olajšali naložbe, ki naj bi povečale produktivnost in izvozno osnovo, s tem pa zmanjšale odvisnost od uvoza, izboljšale obete za rast ter podprle ponovno zunanje uravnoteženje in odpravo neravnotežij na strani stanj.

(28) Grčija je kljub svojim prizadevanjem, zlasti s povečanjem deleža obnovljivih virov energije v celotni proizvodnji električne energije, še vedno močno odvisna od fosilnih goriv, saj sta leta 2022 nafta in plin predstavljala 55 % oziroma 20 % njene mešanice virov energije. Čeprav poglavje REPowerEU, dodano revidiranemu načrtu Grčije za okrevanje in odpornost, vsebuje več reform in naložb, ki naj bi pospešile prizadevanja Grčije za razogljičenje, so še vedno potrebni nadaljnji ukrepi za zmanjšanje odvisnosti Grčije od fosilnih goriv. Grčija ima enega najstarejših voznih parkov v Uniji, uporaba obnovljivih virov energije v prometu pa je še vedno zelo nizka. Zato je grški prometni sektor še vedno eden največjih onesnaževalcev z ogljikovim dioksidom. Ambicioznejša politika bi lahko začrtala pospešitev elektrifikacije prometnega sektorja . To bi lahko vključevalo razširitev kategorij vozil, za katera se v skladu z nacionalnimi podnebnimi pravili zahteva, da preidejo z motorjev z notranjim zgorevanjem na elektromotorje, in izvrševanje umika vozil, ki močno onesnažujejo okolje.

(29) Naraščajoča pogostost in resnost naravnih nesreč v Grčiji močno obremenjuje sistem civilne zaščite. Grčija je bila leta 2023 žrtev hudih požarov v naravi in poplav, ki so povzročili smrtne žrtve, katastrofalno škodo naravnemu okolju ter obsežno škodo na premoženju in infrastrukturi. Pričakuje se, da bodo naložbe v civilno zaščito v okviru načrta za okrevanje in odpornost ter skladov kohezijske politike okrepile zmogljivosti za odzivanje na nesreče. Vendar je mogoče prizadevanja za preprečevanje še okrepiti. Reforme in naložbe za izboljšanje uspešnosti in učinkovitosti zgodnjega opozarjanja, infrastruktura za prilagajanje podnebnim spremembam in drugi ukrepi za preprečevanje tveganj bi lahko dopolnili ukrepe za pripravljenost in pomagali zmanjšati škodo, ki jo bodo povzročile naravne nesreče v prihodnosti. Poleg tega bi se lahko obseg naložb osredotočil na ukrepe za krepitev odpornosti z obravnavanjem preprečevanja in pripravljenosti ter uporabo pristopov, ki temeljijo na ekosistemih.

(30) Zaradi tesne medsebojne povezanosti gospodarstev držav članic euroobmočja in njihovega skupnega prispevka k delovanju ekonomske in monetarne unije je Svet leta 2024 priporočil, naj države članice euroobmočja sprejmejo ukrepe, tudi v okviru svojih načrtov za okrevanje in odpornost, da bi izvedle priporočilo o euroobmočju za leto 2024. Kar zadeva Grčijo, priporočila 1, 2 in 3 prispevajo k izvajanju prvega, drugega, tretjega, četrtega in petega priporočila iz priporočila o euroobmočju za leto 2024.

(31) Ob upoštevanju poglobljenega pregleda Komisije in ugotovitve o obstoju neravnotežij so priporočila v skladu s členom 6 Uredbe (EU) št. 1176/2011 izražena v priporočilih 1, 2 in 3. Politike iz priporočila 1 prispevajo k obravnavanju ranljivosti, povezanih z javnim dolgom, zunanjim položajem in nedonosnimi posojili. Politike iz priporočil 2 in 3 podpirajo potencialno rast BDP in posledično prispevajo tudi k obravnavi priporočila 1. Priporočila 1, 2 in 3 prispevata k odpravljanju neravnotežij in izvajanju priporočil iz priporočila o euroobmočju za leto 2024 v skladu z uvodno izjavo 30 –

PRIPOROČA, da Grčija v letih 2024 in 2025 ukrepa tako, da:

1. pravočasno predloži srednjeročni fiskalno-strukturni načrt; v skladu z zahtevami reformiranega Pakta za stabilnost in rast omeji rast očiščenih odhodkov ([22]) v letu 2025 na stopnjo, ki bo med drugim skladna z verjetnim zmanjševanjem dolga sektorja država v srednjeročnem obdobju in zmanjšanjem primanjkljaja sektorja država pod referenčno vrednostjo 3 % BDP iz Pogodbe; si s krepitvijo pravne varnosti davčnega sistema še naprej prizadeva, da bo ta bolj prijazen do naložb in še naprej povečuje operativno avtonomijo davčnega organa; zaščiti učinkovitost javne uprave, hkrati pa zagotovi, da lahko privabi ustrezne spretnosti, ohrani usklajenost z enotno plačno lestvico ter vzpostavi okvir upravljanja na več ravneh; zagotovi, da se zunanji saldo še naprej stalno izboljšuje, in sicer s spodbujanjem uravnotežene rasti in podpiranjem produktivnih domačih naložb; si prizadeva za stalno zmanjševanje obsega nedonosnih posojil, ki jih imajo banke in serviserji kreditov, vključno z nadaljnjim izboljšanjem postopkov e-dražbe za zmanjšanje deleža neuspešnih dražb;
2. okrepi upravno zmogljivost za upravljanje skladov Unije, pospeši naložbe in ohrani zagon pri izvajanju reform; obravnava zadevne izzive, da bi omogočil nadaljnje hitro in učinkovito izvajanje načrta za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, ter zagotovi dokončanje reform in naložb do avgusta 2026; pospeši izvajanje programov kohezijske politike; se v okviru vmesnega pregleda teh programov še naprej osredotoča na dogovorjene prednostne naloge in sprejme ukrepe za boljše pokrivanje potreb v zvezi s preprečevanjem tveganj, povezanih s podnebnimi spremembami, in pripravljenostjo nanje, pri čemer upošteva priložnosti, ki jih ponuja platforma za strateške tehnologije za Evropo za izboljšanje konkurenčnosti;
3. poveča konkurenčnost z odpravljanjem poduspešnosti pri temeljnih spretnostih, krepi upravljanje državnih sredstev in dokonča regulativni okvir za izdajanje okoljskih dovoljenj;
4. zmanjša odvisnost od fosilnih goriv s pospešitvijo razogljičenja prometnega sektorja; izboljša obvladovanje naravnih nesreč z vzpostavitvijo učinkovitega sistema zgodnjega opozarjanja in preprečevanja tveganj.

V Luxembourgu, 21. oktobra 2024

Za Svet

predsednik

NAGY I.

([22]) V skladu s členom 2, točka 2, Uredbe (EU) 2024/1263 „očiščeni odhodki“ pomenijo javnofinančne odhodke brez odhodkov za obresti, diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov, odhodkov za programe Unije, ki so v celoti izravnani s prihodki iz skladov Unije, nacionalnih odhodkov za sofinanciranje programov, ki jih financira Unija, cikličnih elementov odhodkov za denarna nadomestila za brezposelnost ter enkratnih in drugih začasnih ukrepov.